

КІЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ І МЕТОДИК ЇХ НАВЧАННЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.2.2 ВС(ВДНЗ) ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

напрям підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта»
Педагогічний інститут

Київ – 2015 рік

КІЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ І МЕТОДИК ЇХ НАВЧАННЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.2.2 ВС(ВДНЗ) ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

напрям підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта»
Педагогічний інститут

Київ – 2015 рік

УДК 378.1(073)
ББК 74 580

Теоретичні основи англійської мови: роб. навч. прогр. [для студ. напр. підгот. 6.010101 «Дошкільна освіта»] / уклад. Н.В. Кошарна. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015. – 16 с.

Розробник:

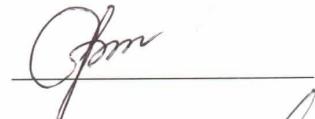
Кошарна Наталія Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов і методик їх навчання Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робоча програма обговорена на засіданні кафедри іноземних мов і методик їх навчання

Протокол від «01» вересня 2015 року № 1

Завідувач кафедри
іноземних мов і методик їх навчання

Заступник директора
з науково-методичної
та навчальної роботи

O.B. Котенко

M.A. Машовець

©КУ імені Бориса Грінченка, 2015 рік
© Педагогічний інститут, 2015 рік

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	5
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни	6
III. Програма навчальної дисципліни	
Змістовий модуль I. Історія англійської мови. Теоретична фонетика англійської мови	7
Змістовий модуль II. Теоретична граматика	7
Змістовий модуль III. Лексикологія англійської мови. Стилістика англійської мови	8
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Теоретичні основи англійської мови»	9
V. Плани лекцій і практичних занять	10
VI. Завдання для самостійної роботи студента	14
VII. Карта самостійної роботи студента	14
VIII. Система поточного та підсумкового контролю.....	15
IX. Методи оцінювання навчальних досягнень студентів	16
X. Методи навчання	16
XI. Методичне забезпечення курсу	16
XII. Рекомендована література	16

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Теоретичні основи англійської мови» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою іноземних мов і методик їх навчання Педагогічного інституту на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для студентів-бакалаврів 3-го року навчання за напрямом підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта».

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій МОН України (лист № 1/9-736 від 06.12.2007р.) «Про Перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра».

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Робоча програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Теоретичні основи англійської мови», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

«Теоретичні основи англійської мови» є складовою частиною дисциплін лінгвістичного циклу нормативного блоку. Їх вивчення передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації, зокрема: опанування системою знань про характерні особливості англійської мови, професійної підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі освіти відповідно до вітчизняних та європейських стандартів; професійно-педагогічну діяльність вихователя дітей дошкільного віку, вчителя іноземної мови (англійської) у дошкільних закладах.

Мета курсу – ознайомити з основними лінгвістичними явищами і поняттями англійської мови, а також особливості її лексики, стилістики, фонетики, граматики, функціонально-комунікативну й експресивно-семантичну диференціацію складу сучасної англійської мови; забезпечити розуміння усвідомленого вивчення теоретичних основ як базису для оволодіння іншомовною діяльністю; формувати вміння аналізувати та інтерпретувати мовні явища і факти, що, у свою чергу, сприятиме розвитку методичної компетенції студентів, їх наукової і професійної підготовки відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства.

Завдання курсу:

- ознайомлення та засвоєння знань з історії англійської мови, теоретичної фонетики англійської мови, мови, теоретичної граматики англійської мови, лексикології сучасної англійської мови, стилістики сучасної англійської мови;
- аналіз основних лінгвістичних явищ, фактів і понять англійської мови;
- аналіз текстів та їх інтерпретація;
- формування умінь лексичного, фонетичного та граматичного аналізу лінгвістичних явищ, реферування мовознавчих джерел, підготовка усних розгорнутих відповідей із теоретичних питань дисципліни;
- прогнозування перспектив продовження навчання за освітньою програмою бакалавра з дотриманням положень Лісабонської угоди;
- прогнозування перспектив мобільності на європейському ринку праці;
- вивчення, аналіз та узагальнення практики, досвіду викладання теоретичних основ іноземної мови у вищих навчальних закладах.

У процесі вивчення курсу важливо зосередити увагу на засвоєнні знань із таких питань: фонетичні, граматичні, лексичні, стилістичні особливості англійської мови.

Підвищенню ефективності семінарських занять сприятиме передбачене програмою виконання навчально-дослідних завдань, зокрема реферативних досліджень з актуальних проблем розвитку, становлення, особливостей англійської мови, удосконалення практичної підготовки вихователя дітей дошкільного віку, вчителя іноземної мови (англійської) у дошкільних закладах, його лінгвістичної та професійної компетенції, інтеграції у європейський освітній простір.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс: підготовка бакалаврів	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS: 2,5 Змістових модулів: 3 Загальна кількість годин: 90 Кількість аудиторних годин на тиждень: 2	Галузь знань: 0101 «Педагогічна освіта» Напрям підготовки: 6.010101 «Дошкільна освіта» Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр»	Вибіркова Рік підготовки: 3 Семестр: V Аудиторні заняття: 34 Лекції: 18 Практичні заняття: 16 Самостійна робота: 51 Модульний контроль: 5 Форма контролю: залік

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п.п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудит	Лекції	Практ	Самост	МКР	
СЕМЕСТР V								
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ІСТОРІЯ АМ. ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА АМ								
1.	Тема 1. Початок історії Великої Британії. Англія середньовіччя. Формування нац. літературної мови. Сучасна АМ			2	2	10		
2.	Тема 2. Звукова субстанція і шляхи її аналізу та опису. Варіанти вимови АМ			2	2	5		
3.	Тема 3. Артикуляційні та функціональні аспекти звуків мови. Склад, наголос та інтонація в АМ			2	2	5		
Модульна контрольна робота 1								
Разом за модуль I		34	12	6	6	20	2	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ								
4.	Тема 4. Частини мови: самостійні та службові. Іменник та дієслово, їх граматичні категорії			2	2	5		
5.	Тема 5. Типи речень. Просте речення. Складносурядне та складнопідрядне речення			2	2	6		
Модульна контрольна робота 2								
Разом за модуль II		20	8	4	4	11	1	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. ЛЕКСИКОЛОГІЯ АМ. СТИЛІСТИКА АМ								
6.	Тема 6. Морфемна структура та етимологічні джерела слів в АМ			2				
7.	Тема 7. Словотвір. Семасіологія та фразеологія			2	2	10		
8.	Тема 8. Стилістична диференціація словника АМ			2	2	5		
9.	Тема 9. Виражальні засоби та стилістичні прийоми			2	2	5		
Модульна контрольна робота 3								
Разом за модуль III		36	14	8	6	20	2	
Разом за семестр V		90	34	18	16	51	5	
Разом за навчальним планом		90	34	18	16	51	5	

ІІІ. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СЕМЕСТР V

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ІСТОРІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ. ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Тема 1. Вступ. Початок історії Великої Британії. Англія у період середньовіччя. Історичні передумови 12-14 століття

Вступ. Предмет дослідження, основні цілі, задачі та поняття курсу історії англійської мови. Три основні періоди в історії англійської мови. Англія в період стародавньої історії. Вторгнення на територію Британських островів. Завоювання Англії кельтськими племенами. Римські завойовники. Вторгнення англосаксонських племен на територію Британії та вплив германських племен на розвиток англійської мови. Англосаксонські діалекти.

Англія в період середньовіччя. Вторгнення скандинавських племен. Норманське завоювання. Боротьба між англійською та французькою мовами. Історичні передумови з 12-14 сс. Діалекти англійської мови періоду середньовіччя. Перші ранні пам'ятники письменності. Лондонський діалект. Розквіт літератури в 14 сторіччі. Зміни в алфавіті та письмі.

Тема 2. Формація національної літературної англійської мови. Сучасна англійська мова

Історичні передумови з 15–17 століття. Умови для мовознавчої єдності. Формація національної літературної АМ. Розмовна літературна АМ. Географічна експансія АМ. Англійська мова сьогодні.

Тема 3. Звукова субстанція і шляхи її аналізу та опису. Варіанти вимови англійської мови

Вживання мови в усній вербальній комунікації. Вимова як засіб усної форми мови. Звукова структура мови та її компонентів: система звуків, структура складу, наголос у слові, інтонація. Одиниці мови. Фонетика як наука та її галузі. Фонетика та фонологія. Теорії навчання вимови сьогодення.

Визначення слова «варіант». Основні варіанти вимови АМ. Соціальне надавання форми АМ. Проблеми нормативної АМ і зразки АМ для міжнародного спілкування. Норми вимови та її кодифікації. Словники вимови АМ. Варіації нормативної/ літературної англійської мови.

Тема 4. Артикуляційні та функціональні аспекти звуків мови. Склад, словесний наголос та інтонація в англійській мові

Аспекти звуків мови. Звуки мови як артикуляційні одиниці і проблема їх класифікації. Класифікація голосних в англійській мові. Класифікація приголосних в АМ. Функціональний аспект звуків мови. Теорія фонеми як основи фонології. Три аспекти і три функції фонеми. Голосні та приголосні злиття у зв'язній мові: коартикуляційні явища.

Склад як невід'ємна частина слова. Функції складу. Типи складів в АМ. Теорія утворення складу. Основні правила утворення складу в АМ. Поділ слова на склади. Природа словесного наголосу. Типи наголосу в АМ. Тенденції словесного наголосу. Функції словесного наголосу. Зразки словесного наголосу. Розміщення наголосу в АМ. Варіації наголосу у слові. Загальні поняття просодії. Інтонація як комплексна одиниця просодійних характерних рис. Основні функції інтонації. Висота тону в інтонації. Тональна одиниця як мінімальна одиниця опису інтонації. Рівень наголосу в реченні/висловлюванні як просодійне узвищтя (надання великого значення \ сили). Ритм.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ. ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Тема 5. Вступ. Морфологія. Частини мови. Іменник та його граматичні категорії. Дієслово та його граматичні категорії

Вступ. Предмет дослідження, основні цілі, задачі та поняття курсу теоретична граматика. Мова та мовлення. Морфологія та синтаксис. Частини мови: самостійні та службові.

Іменник. Основні характеристики іменника. Граматичні категорії іменника в АМ: граматична категорія роду; граматична категорія відмінку; граматична категорія числа. Артикль.

Дієслово. Основні характеристики дієслова. Граматичні категорії дієслова в АМ: граматична категорія часу; граматична категорія виду; граматична категорія стану; граматична категорія способу; граматична категорія особи та числа. Узгодження часів.

Тема 6. Синтаксис. Типи речень. Класифікація простих речень. Складносурядне та складнопідрядне речення

Основні характеристики синтаксису. Основні синтаксичні поняття. Синтаксичні відносини. Структура речення. Класифікація речень. Актуальне членування речення. Просте речення як

монопредикативна одиниця. Складова структура простого речення. Класифікація простих речень.

Складносурядне речення і типи сурядного зв'язку. Сполучники і прислівникові координатори. Позначений сурядний зв'язок і непозначений сурядний зв'язок. Підрядний зв'язок як діагностичний зразок для сурядного зв'язку. «Відкриті» і «закриті» конструкції. Складнопідрядне речення як поліпредикативна конструкція. Актуальне членування в складнопідрядному реченні. Типи складнопідрядних речень: підрядні підметові, підрядні присудкові, підрядні додаткові, підрядні означальні, підрядні обставинні.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІІ. ЛЕКСИКОЛОГІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ. СТИЛІСТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Тема 7. Морфемна структура та етимологічні джерела слів у англійській мові

Вступ. Предмет дослідження, основні цілі, задачі та поняття курсу лексикологія АМ. Морфеми: кореневі морфеми, афікси. основи. Структурні типи англійського слова: прості слова, похідні слова. складні слова, складні похідні слова.

Запозичені слова. Ангlosаксонський елемент в словнику АМ. Кельтський елемент. Класичний елемент. Скандинавський елемент. Нормано-французький елемент. Запозичення з російської мови. Інші різноманітні елементи в словнику АМ. Інтернаціональні слова. Архаїзми. Неологізми.

Тема 8. Словотвір. Семасіологія та фразеологія

Словотвір. Основні поняття. Шляхи утворення слів: афікація, складання слів, редуплікація, фразові дієслова, конверсія, субстантивація, фразові іменники, скорочення: контрактура, абревіатура, реверсія, зміна наголосу у слові, чередування звуків (градація), звуки наслідування (ономатопія), лексикалізація множини іменників.

Лексичне значення та семантична структура слова в АМ. Зміна значення. Трансференція назви. Семантичні групи слів. Семантичні відношення в парадигматиці. Синоніми. Евфемізми. Омоніми. Семантичні поля: гіпонемія. Функціональні семантичні класи. Класифікація фразеологічних одиниць на базі семантичного принципу. Класифікація на базі структурального принципу. Класифікація згідно відмінності в їх функціях в комунікації. Семантичні відношення в фразеології.

Тема 9. Стилістична диференціація словникового складу англійської мови

Словниковий склад АМ. Нейтральний, літературний та розмовний словники АМ. Спеціальний літературний словник АМ: терміни, професіоналізми, поетичні та епістолярні слова, архаїчні слова, слова, що вийшли з ужитку, застарілі слова, варваризми, чужоземні слова, неологізми. Спеціальний розмовний словник АМ: слова скорочення, слова-злиття, складні слова, слова гібриди жаргонізми, діалектизми, сленг, вульгарні слова, ідіоми.

Тема 10. Виражальні засоби та стилістичні прийоми на морфологічному рівні

Морфологічна стилістика. Виражальні засоби та стилістичні прийоми на морфологічному рівні: перестановка, субстантивація, незвичне використання артиклів, транспозиція дієслів, транспозиція прикметників, транспозиція займенників.

Фонетичні виражальні засоби та стилістичні прийоми: віршування, рима, ритм, манера виконання, алітерація, асонанс, ономатопія, мелодія. Графічні виражальні засоби: пунктуація, текстова сегментація, параграф, частини, підрозділи, заголовок.

Фігури заміщення: Фігури кількості: гіпербола, міосис, літота. Фігури якості: метонімія, синекдоха, перифраза, евфемізм, метафора, епітет, антономазія, персоніфікація, аллегорія, іронія. Фігури комбінування: Фігури ідентичності: Сімілія (порівняння), синоніми. Фігури контрастування: оксюморон, парадокс, протиставлення. Фігури нерівності: клімакс, антиклімакс, зевгма, каламбур (графів, гра за вимовою).

Редукція моделі речення: еліпсис, називні речення, приривання (апосіопесія), асиндeton, роздроблення. Розширення моделі речення: повтор, перелік, тавтологія, полісіндeton, паралельні конструкції. Зміна порядку слів: інверсія, відокремлення членів речення. Перенесення значення речення: риторичне запитання та інші варіанти.

ІV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ»

Разом: 90 год., лекції – 18 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 51 год.,
МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ – 5 год.

СЕМЕСТР V								
Семестр	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II	Змістовий модуль III				
Модулі	Історія АМ. Теоретична фонетика АМ	Теоретична граматика АМ	Лексикологія АМ.	Стилістика АМ				
Назва модуля	Кільк. балів за модуль					Кільк. балів за теми лекцій		
Кільк. балів за модуль	1	2	3	4	5	6	7	8
Лекції	76 балів	59 балів	77 балів	9	9	9	9	9
Теми лекцій								
Практичні заняття	1	2	3	4	5	6	7	8
Теми практичних занять								
Формування національної літературної мови. Сучасна АМ (1 б. + 10 б.)	Початок історії Великої Британії. Англія середньовіччя (12-14 ст.) (1 бал)					Звукова субстанція. Варіанти вимови англійської мови (1 бал)		
Звукова субстанція. Варіанти вимови англійської мови (1 б. + 10 б.)	Звукова субстанція. Варіанти вимови англійської мови (1 бал)					Артикуляц. та функціон. аспекти звуків мови. Склад, наголос та інтонація в АМ (1 бал)		
Артикуляц. та функціон. аспекти звуків мови. Склад, наголос та інтонація в АМ (1 б. + 10 б.)	Артикуляц. та функціон. аспекти звуків мови. Склад, наголос та інтонація в АМ (1 бал)					Морфологія. Частини мови. Іменник та його граматичні категорії. Дієслово та його граматичні категорії (1 б. + 10 б.)		
Морфологія. Частини мови. Іменник та його граматичні категорії. Дієслово та його граматичні категорії (1 б. + 10 б.)	Морфологія. Частини мови. Іменник та його граматичні категорії. Дієслово та його граматичні категорії (1 бал)					Просте речення. Класифікація простих речень. Складносурядне та складнопідрядне речення (1 бал)		
Типи речень. Просте речення. Складносурядне та складнопідрядне речення (1 б. + 10 б.)	Просте речення. Класифікація простих речень. Складносурядне та складнопідрядне речення (1 бал)					Словотвір в АМ. Семасіологія, фразеологія (1 б. + 10 б.)		
Словотвір в АМ. Семасіологія, фразеологія (1 б. + 10 б.)	Морфемна структура. Етимологічні джерела слів у АМ (1 бал)					Словотвір в АМ. Семасіологія, фразеологія (1 бал)		
Стилістична диференціація словника АМ (1 б. + 10 б.)	Стилістична диференціація словника АМ (1 бал)					Виражальні засоби та стилістичні прийоми в АМ (1 б. + 10 б.)		
Виражальні засоби та стилістичні прийоми в АМ (1 б. + 10 б.)	Виражальні засоби та стилістичні прийоми в АМ (1 бал)							
Самостійна робота	5	5	5	5	5	5	5	5
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		Модульна контрольна робота 2 (25 балів)	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)				
Підсумковий контроль	Залік. Максимальна кількість балів – 212 балів, коефіцієнт розрахунку K – 2,12							

V. ПЛANI ЛЕКЦІЙНИХ I ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

СЕМЕСТР V

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ІСТОРІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ. ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Лекція 1. Початок історії Великої Британії. Англія в період стародавньої історії Англія у період середньовіччя. Історичні передумови 12-14 ст. (2 год.)

1. Вступ. Предмет дослідження, основні цілі, задачі та поняття курсу історії англійської мови.
2. Три основні періоди в історії англійської мови.
3. Англія в період стародавньої історії. Вторгнення на територію Британських островів. Завоювання Англії кельтськими племенами. Римські завойовники.
4. Вторгнення англосаксонських племен на територію Британії та вплив германських племен на розвиток англійської мови. Англосаксонські діалекти.
5. Англія в період середньовіччя. Вторгнення скандинавських племен. Норманське завоювання. Боротьба між англійською та французькою мовами.
6. Історичні передумови з 12-14 століття. Діалекти англійської мови періоду середньовіччя. Перші ранні пам'ятники письменності. Лондонський діалект.
7. Розквіт літератури в 14 столітті.
8. Зміни в алфавіті та письмі.

Література: [3; 8; 10]

Практичне заняття 1

(2 год.)

Історичні передумови з 15-17 століття. Умови для мовознавчої єдності. Формація національної літературної АМ. Розмовна літературна АМ. Географічна експансія АМ. Англійська мова сьогодні.

Література: [3; 8; 10]

Лекція 2. Звукова субстанція і шляхи її аналізу та опису. Варіанти вимови АМ

(2 год.)

1. Вживання мови в усній вербальній комунікації.
2. Вимова як засіб усної форми мови.
3. Звукова структура мови та її компонентів.
4. Одиниці мови.
5. Фонетика як наука та її галузі.
6. Фонетика та фонологія.
7. Теорії навчання вимови сьогодення.
8. Визначення слова «варіант».
9. Основні варіанти вимови англійської мови.
10. Соціальне надавання форми англійської мови.
11. Проблеми нормативної англійської мови і зразки англійської мови для міжнародного спілкування.
12. Норми вимови та її кодифікації.
13. Словники вимови англійської мови.
14. Варіації нормативної/ літературної англійської мови.

Практичне заняття 2

(2 год.)

Вживання мови в усній вербальній комунікації. Вимова як засіб усної форми мови. Звукова структура мови та її компонентів: система звуків; структура складу; наголос у слові; інтонація. Одиниці мови. Фонетика як наука та її галузі. Фонетика та фонологія. Теорії навчання вимови сьогодення.

Визначення слова «варіант». Основні варіанти вимови АМ. Соціальне надавання форми АМ. Проблеми нормативної АМ і зразки АМ для міжнародного спілкування. Норми вимови та її кодифікації. Словники вимови АМ. Варіації нормативної/ літературної АМ.

Література [1; 3; 12]

Лекція 3. Артикуляційні та функціональні аспекти звуків мови. Склад, словесний наголос, інтонація в АМ (2 год.)

1. Аспекти звуків мови.
2. Звуки мови як артикуляційні одиниці і проблема їх класифікації.
3. Класифікація голосних в англійській мові.
4. Класифікація приголосних в англійській мові.
5. Функціональний аспект звуків мови.
6. Теорія фонеми як основи фонології.
7. Три аспекти і три функції фонеми.
8. Голосні та приголосні злиття у зв'язній мові: коартикуляційні явища.
9. Склад як невід'ємна частина слова. Функції складу. Типи складів в АМ. Теорія утворення складу. Основні правила утворення складу в АМ. Поділ слова на склади.
10. Природа словесного наголосу. Типи наголосу в АМ. Тенденції та функції словесного наголосу. Зразки словесного наголосу. Розміщення наголосу в АМ. Варіації наголосу у слові.
11. Загальні поняття просодії. Інтонація як комплексна одиниця просодійних характерних рис. Основні функції інтонації. Висота тону в інтонації. Тональна одиниця як мінімальна одиниця опису інтонації. Рівень наголосу в реченні/висловлюванні як просодійне узвишшя. Ритм.

Практичне заняття 3 (2 год.)

Аспекти звуків мови. Звуки мови як артикуляційні одиниці і проблема їх класифікації. Класифікація голосних в АМ. Класифікація приголосних в АМ. Функціональний аспект звуків мови. Теорія фонеми як основи фонології. Три аспекти і три функції фонеми. Голосні та приголосні злиття у зв'язній мові: коартикуляційні явища.

Склад як невід'ємна частина слова. Функції складу. Типи складів в АМ. Теорія утворення складу. Основні правила утворення складу в АМ. Поділ слова на склади.

Природа словесного наголосу. Типи наголосу в АМ. Тенденції словесного наголосу. Функції та зразки словесного наголосу. Розміщення наголосу в АМ. Варіації наголосу у слові.

Загальні поняття просодії. Інтонація як комплексна одиниця просодійних характерних рис. Основні функції інтонації. Висота тону в інтонації. Тональна одиниця як мінімальна одиниця опису інтонації. Рівень наголосу в реченні/висловлюванні як просодійне узвишшя. Ритм.

Література [1; 3; 12]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Лекція 4. Вступ. Морфологія. Частини мови. Іменник та його граматичні категорії.

Дієслово та його граматичні категорії

(2 год.)

1. Вступ. Предмет дослідження, основні цілі, задачі та поняття курсу теоретична граматика.
2. Мова та мовлення.
3. Морфологія та синтаксис.
4. Частини мови: самостійні та службові.
5. Іменник. Основні характеристики іменника. Граматичні категорії іменника в АМ: граматична категорія роду; граматична категорія відмінку; граматична категорія числа. Артикль.
6. Дієслово. Основні характеристики дієслова. Граматичні категорії дієслова в АМ.
7. Узгодження часів.

Практичне заняття 4 (2 год.)

Вступ. Предмет дослідження, основні цілі, задачі та поняття курсу теоретична граматика. Мова та мовлення. Морфологія та синтаксис. Частини мови: самостійні та службові.

Іменник. Основні характеристики іменника. Граматичні категорії іменника в АМ.

Дієслово. Основні характеристики дієслова. Граматичні категорії дієслова в АМ.

Узгодження часів.

Література: [3; 5; 6]

Лекція 5. Синтаксис. Типи речень. Класифікація простих речень.
Складносурядне та складнопідрядне речення
(2 год.)

1. Основні характеристики синтаксису.
2. Основні синтаксичні поняття та відносини.
3. Структура речення.
4. Класифікація речень.
5. Актуальне членування речення.
6. Просте речення як монопредикативна одиниця.
7. Складова структура простого речення. Класифікація простих речень.
8. Складносурядне речення і типи сурядного зв'язку.
9. Сполучники і прислівникові координатори.
10. Позначений сурядний зв'язок і непозначений сурядний зв'язок.
11. Підрядний зв'язок як діагностичний зразок для сурядного зв'язку.
12. Складнопідрядне речення як поліпредикативна конструкція. Актуальне членування в складнопідрядному реченні.
13. Типи складнопідрядних речень (підрядні підметові, підрядні присудкові, підрядні додаткові, підрядні означальні, підрядні обставинні).

Література: [3; 5; 6]

Практичне заняття 5
(2 год.)

Основні характеристики синтаксису. Основні синтаксичні поняття та відносини. Структура речення. Класифікація речень. Актуальне членування речення. Просте речення як монопредикативна одиниця. Складова структура простого речення. Класифікація простих речень.

Складносурядне речення і типи сурядного зв'язку. Сполучники і прислівникові координатори. Позначений сурядний зв'язок і непозначений сурядний зв'язок. Підрядний зв'язок як діагностичний зразок для сурядного зв'язку. «Відкриті» і «закриті» конструкції. Складнопідрядне речення як поліпредикативна конструкція. Актуальне членування в складнопідрядному реченні. Типи складнопідрядних речень.

Література: [3; 5; 6]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІІ. ЛЕКСИКОЛОГІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ. СТИЛІСТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Лекція 6. Морфемна структура та етимологічні джерела слів у англійській мові
(2 год.)

1. Вступ. Предмет дослідження, основні цілі, задачі та поняття курсу лексикологія англійської мови.
2. Морфеми: кореневі морфеми, афікси. основи.
3. Структурні типи англ. слова: прості слова, похідні слова. складні слова, складні похідні слова.
4. Запозичені слова. Англосаксонський елемент в словнику АМ. Кельтський елемент. Класичний елемент. Скандинавський елемент. Нормано-французький елемент. Запозичення з російської мови.
5. Інші різноманітні елементи в словнику АМ. Інтернаціональні слова. Архаїзми. Неологізми.

Література: [2; 3; 7]

Лекція 7. Словотвір. Семасіологія та фразеологія
(2 год.)

1. Словотвір. Основні поняття.
2. Шляхи словотвору.
3. Афіксація. Складання слів. Редуплікація. Фразові дієслова. Конверсія. Субстантивація. Аджективізація. Фразові іменники. Скорочення: контрактура, абревіатура. Реверсія. Зміна наголосу у слові. Чередування звуків (градація). Звуки наслідування (ономатопія). Лексикалізація множини іменників.
4. Лексичне значення та семантична структура слова в англійській мові. Зміна значення.

- Трансференція назви. Семантичні групи слів. Семантичні відношення в парадигматиці. Синоніми. Евфемізми. Омоніми. Семантичні поля: гіпонемія. Функціональні семантичні класи.
- Класифікація фразеологічних одиниць на базі семантичного принципу. Класифікація на базі структурального принципу. Класифікація згідно відмінності в їх функціях в комунікації. Семантичні відношення в фразеології.

Практичне заняття 6. Словотвір. Семасіологія та фразеологія (2 год.)

Словотвір. Основні поняття. Шляхи словотвору.

Афіксація. Складання слів. Редуплікація. Фразові дієслова. Конверсія. Субстантивація. Аджективізація. Фразові іменники. Скорочення: контрактура, абревіатура. Реверсія. Зміна наголосу у слові. Чередування звуків (градація). Звуки наслідування (ономатопія). Лексикалізація множини іменників.

Лексичне значення та семантична структура слова в АМ. Зміна значення. Трансференція назви. Семантичні групи слів. Семантичні відношення в парадигматиці. Синоніми. Евфемізми. Омоніми. Семантичні поля: гіпонемія. Функціональні семантичні класи. Класифікація фразеологічних одиниць на базі семантичного принципу. Класифікація на базі структурального принципу. Класифікація згідно відмінності в їх функціях в комунікації. Семантичні відношення в фразеології.

Література: [2; 3; 7]

Лекція 8. Стилістична диференціація словникового складу АМ (2 год.)

- Словниковий склад англійської мови.
- Нейтральний, літературний та розмовний словники англійської мови.
- Спеціальний літературний словник АМ: терміни, професіоналізми, поетичні та епістолярні слова, архаїчні слова, застарілі слова, варваризми, чужоземні слова, неологізми.
- Спеціальний розмовний словник АМ: слова скорочення, слова-злиття, складні слова, слова гібриди жаргонізми, діалектизми, сленг, вульгарні слова, ідіоми.

Література: [3; 4; 11]

Практичне заняття 7 (2 год.)

Словниковий склад АМ. Нейтральний, літературний та розмовний словники АМ. Спеціальний літературний словник АМ: терміни, професіоналізми, поетичні та епістолярні слова, архаїчні слова, слова, що вийшли з ужитку, застарілі слова, варваризми, чужоземні слова, неологізми. Спеціальний розмовний словник АМ: слова скорочення, слова-злиття, складні слова, слова гібриди жаргонізми, діалектизми, сленг, вульгарні слова, ідіоми.

Лекція 9. Виражальні засоби та стилістичні прийоми на морфологічному, фонетичному, лексико-семантичному та синтаксичному рівнях (2 год.)

- Виражальні засоби та стилістичні прийоми на морфологічному рівні.
- Фонетичні та графічні виражальні засоби та стилістичні прийоми.
- Фігури заміщення та комбінування.
- Редукція та розширення моделі речення.
- Зміна порядку слів: інверсія, відокремлення членів речення.
- Перенесення значення речення: риторичне запитання та інші варіанти.

Практичне заняття 8 (2 год.)

Виражальні засоби та стилістичні прийоми на морфологічному рівні. Фонетичні та графічні виражальні засоби та стилістичні прийоми. Фігури заміщення та комбінування. Редукція та розширення моделі речення. Зміна порядку слів: інверсія, відокремлення членів речення. Перенесення значення речення: риторичне запитання та інші варіанти.

Література: [3; 4; 11]

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ІСТОРІЯ АМ. ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА АМ
(20 год.)

- Основні періоди в історії формування АМ та культури. Значення вторгнення скандинавських та норманських племен на територію Англії. Історичні передумови формування нац. літературної мови в Британії у 15-17 сс. Сучасна АМ (10 год.)
- Аспекти звуків мови, звуки мови як артикуляційні одиниці. Класифікація голосних та приголосних в АМ (5 год.)
- Типи складів, основні правила утворення складу та поділ слова на склади. Природа, типи, функції словесного наголосу та інтонації в АМ (5 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ. ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА АМ
(11 год.)

- Самостійні та службові частини мови. Граматичні категорії іменника. Граматичні категорії дієслова (5 год.)
- Класифікація простих речень. Складносурядні та складнопідрядні речення (6 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІІ. ЛЕКСИКОЛОГІЯ АМ. СТИЛІСТИКА АМ
(20 год.)

- Класифікація структуральних типів слова. Етимологічні особливості словника АМ. Шляхи утворення слів в АМ. Класифікація фразеологічних одиниць (10 год.)
- Словниковий склад англійської мови. Спеціальний розмовний словник англійської мови (5 год.)
- Виражальні засоби та стилістичні прийоми на морфологічному та фонетичному рівнях. Лексико-семантичні та синтаксичні виражальні засоби та стилістичні прийоми (5 год.)

VII. КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академ. контроль	Бали	Термін вик-ння
СЕМЕСТР V			
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ІСТОРІЯ АМ. ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА АМ			
1. Основні періоди формування АМ. Вторгнення скандин. та норманських племен на територію Англії. Істор. передумови формув. нац. літер. мови. Сучасна АМ (10 год.)	Поточні консультації	5	1 – 3 тиждень
2. Аспекти звуків мови, звуки мови як артикуул. одиниці. Класифікація голосних та приголосних в АМ (5 год.)	Поточні консультації	5	1 – 3 тиждень
3. Типи складів, правила утворення складу, поділ слова на склади. Природа, типи, функції слов. наголосу та інтонації в АМ (5 год.)	Поточні консультації	5	1 – 3 тиждень
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ. ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА АМ			
1. Самостійні та службові частини мови. Граматичні категорії іменника. Граматичні категорії дієслова (5 год.)	Поточні консультації	5	4 – 6 тиждень
2. Класифікація простих речень. Складносурядні та складнопідрядні речення (6 год.)	Поточні консультації	5	4 – 6 тиждень
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІІ. ЛЕКСИКОЛОГІЯ АМ. СТИЛІСТИКА АМ			
1. Структуральні типи слова. Етимол. особлив. словника АМ. Утворення слів в АМ. Класифікація фразеол. одиниць (10 год.)	Поточні консультації	5	7 – 9 тиждень
2. Словниковий склад АМ. Спеціальний розмовний словник АМ (5 год.)	Поточні консультації	5	7 – 9 тиждень
3. Виражальні засоби та стиліст. прийоми. Лексико-семантичні та синтаксичні виражальні засоби та стилістичні прийоми (5 год.)	Поточні консультації	5	7 – 9 тиждень
Разом за семестр V: 51 год.	Разом за семестр V: 40 балів		
Разом за навчальним планом: 51 год.	Разом: 40 балів		

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення бакалаврів із дисципліни «Теоретичні основи англійської мови» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю.

Розрахунок рейтингових балів

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
	Відвідування лекцій	1	9	9
1.	Відвідування практичних занять	1	8	8
2.	Робота на практичному занятті	10	8	80
3.	Виконання завдання з самостійної роботи	5	8	40
4.	Модульна контрольна робота	25	3	75
Залік. Максимальна кількість балів – 212 балів, коефіцієнт розрахунку K – 2,12				

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка	
		За національною системою	За системою КУ
A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	90 – 100
B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками		82 – 89
C	ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною кількістю значних помилок	4 (добре)	75 – 81
D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків		69 – 74
E	ДОСТАТНЬО – виконання задовільняє мінімальні критерії	3 (задовільно)	60 – 68
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно попрацювати перед тим, як перескладти		35 – 59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота, обов'язків повторний курс	2 (незадовільно)	1 – 34

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка «відмінно» виставляється за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

Оцінка «добре» виставляється за вияв студентом повних, систематичних знань з дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури; здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але студент допускає несуттєвих помилок при викладанні матеріалу.

Оцінка «задовільно» виставляється за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною та додатковою літературою, передбаченою програмою; студент допускає суттєвих помилок при викладанні матеріалу, але спроможний усунути їх із допомогою викладача.

Оцінка «незадовільно» виставляється за викладення студентом матеріалу, що складає менше 50% необхідного обсягу; незнання основного активного словника і граматичних правил: невміння передати навчальну інформацію засобами іноземної мови адекватно, неспроможність дати відповіді на запитання викладача. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

IX. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи: *методи усного контролю*: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, виступ з доповідю на задану тему; *методи письмового контролю*: модульні контрольні роботи, проекти, ессе; *методи взаємоконтролю та самоконтролю* (уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз).

X. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі навчання застосовуються такі методи: практичні заняття; поточні консультації; самостійна робота студентів.

XI. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- робоча навчальна програма;
- підручники та посібники з навчання теоретичним основам англійської мови;
- збірка тестових завдань для модульного оцінювання навчальних досягнень студентів;
- програмно-методичні розробки для інтерактивної дошки СМАРТ.

XII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Паращук В.Ю. Теоретична фонетика англійської мови. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 238с.
2. Раевская Н.М. Курс лексикологии английского языка. – К.: Вища школа, 1971. – 336 с.
3. Соколовська С.В., Веклич Ю.І. Theoretical English Course (Теоретичний курс англійської мови): навч.-метод. посіб. для студ. напрямку «Початкова освіта» зі спеціаліз. «Англійська мова» / С.В. Соколовська, Ю.І. Веклич. – К.: Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, 2012. – 364 с.
4. Єфімов Л.П. Стилістика англійської мови. Вінниця: Нова книга, 2004. – 240 с.
5. Blokh M.Y. A COURSE IN THEORETICAL ENGLISH GRAMMAR /Теоретическая грамматика английского языка: Учеб. – 4-е изд., испр., – М.: Высш. шк., 2006. – 423с.

Додаткова

6. Алексєєва І.О. Курс теоретичної грамматики сучасної англійської мови: навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2007. – 328 с.
7. Антрушина Г.Б., Афанасьєва О.В., Морозова Н.Н. Лексикология английского языка. – М.: Дрофа, 2001, – 288 с.
8. Костюченко Ю.П. Історія англійської мови. – К.: Рад. школа, 1993. – 427 с.
9. Кунін А.В. Английская фразеология. – 7-е изд. – М., 2006. – 245 с.
10. Brigit Viney. The History of the English Language. – Oxford: Oxford Bookworms Factfiles, Oxford University Press, 2008. – 62 p.
11. David Crystal. The English Language. – Penguin Books, 2002. – 312 p.
12. Wells, J.C. Pronunciation preferences in British English; a new survey //Proceedings of the 14th International Congress of Phonetic Sciences. – San Francisco, 1999. – 240 p.